

Vážení diváci,

letošní ročník přehlídky Voskovcova Sázava se nezadržitelně blíží do finále. Již jsme měli možnost zhlédnout čtyři soutěžní představení, ještě dvě na nás čekají. Dnes je připravena inscenace hry „Mrzák inishmaanský“, kterou v Sázavě uvede divadelní spolek Náplavka z Lysé nad Labem. V loňském roce jsme se s tvorbou tohoto zajímavého souboru měli možnost seznámit poprvé, když zde hrál Krásné obrázky z Hrozného života. Divadelní profesi, na kterou si Vosk(n)oviny doslova posvítil, je technik (osvětlovač/zvukař). Představení z minulého týdne je zejména z technického pohledu věnovaná malá recenze předsedy poroty Václava Veselého. Již tradičně na první straně dále naleznete minirozhovor s našimi divadelníky, kteří se dané profesi v rámci DS Jiřího Voskovce Sázava, věnují. Klady práce technika nám vyličil Jiří Mika (a.k.a. Hugo), záporny hledal Milan Chochola. Nechybí ani obrázek práce technika, který i tentokrát namalovaly děti ze Základní školy Plaňany. Druhá strana Vosk(n)ovin je jako vždy věnována ohlédnutí za předchozím představením.

Když světla a zvuk hrají stejně dobře, jako herci

S touhou, ambicí, úmyslem či snahou být nějaký či být z nějakého považován, leč bez příslušného úspěchu. Tak by se dalo charakterizovat slovo *rádoby*. Potom ale dost dobře nechápu název souboru, který na prkna Voskovcovy Sázavy přivezl Jacobovského a Stjerbinského – představení, které rozhodně nebylo *rádoby* skvělé. Bylo perfektní! Po všech stránkách.

Rádobydivadlo Klapý tedy ve své podstatě popřelo svůj název výkony všech protagonistů na jevišti i těch bezejmenných, ukrytých ve zvukařské a osvětlovací kabině či krčících se v koutku sálu u mixážního a osvětlovacího pultíku. Technici bývají často neprávem opomíjenou součástí představení. Zvláště tak dokonalého, jako v podání *Rádobydivadla*. Tleská se hercům klanicím se na forbině, ale zraky uspokojených aplaudujících diváků už se jen málokdy stočí právě k těm, kteří na úspěchu mají také svůj – v případě zmíněného představení – lví podíl.

Dobře umístěný reflektor, vhodně nasměrovaný štych, měnící se odstíny barev dokreslující atmosféru a dodávající emocím ještě silnější náboj, byly v případě Jacobovského a Stjerbinského decentní, avšak dokonalou respektovanou součástí příběhu. Ponurost okamžiku v komorní scéně, vhodně zvukově podbarvené válečnou střelbou, bombardováním a sirénami, dokázala diváky vtáhnout do děje, jako by v něm byli osobně přítomni.

Divadlo má na diváky působit a umožnit jim prožívat emoce. Tady se to povedlo.

-Václav Veselý

Být či nebýt technikem

Co Tebe osobně přitahuje/odrazuje na profesi divadelního technika?

JM: Práce se zvukem, se světly. Částečně také elektrikařina. Vždy mě lákalo dělat světla v divadle, kde se odehrává pravá show. Když po mně nikdo nechce, abych lezl na jeviště před diváky, tak jsem spokojený (*smích*).

MCH: Zatím jsem se s ničím, co by mě odrazovalo, nesetkal.

Co je z Tvého pohledu na této profesi nejdůležitější/nejnáročnější?

JM: Mít k technice vztah, nejde se tomu věnovat z donucení.

MCH: Někdy jsou to náročné požadavky hostujících souborů, ale od toho jsme, my technici, tu. Někomu může vadit lézt po výškách, což mně ale nevádí.

Předlož tři klady/záporny této profese?

JM: Sedím vzadu v kabině, sleduji hru, zatímco herci křepčí po jevišti (*smích*). A další klady? To nevím, jinak jsou to nervy! (*smích*) Vždyť to znáte, někdy se přijede, trvá, než se postaví

Soutěž pozorného diváka...

V(n)OZVUK Pokud chcete otestovat svou diváckou pozornost a získat možnost vyhrát hodnotnou cenu, je pro Vás soutěž Vosk(n)ovin tím pravým.

Jak se do ní můžete zapojit? Po shlédnutí představení vyplňte ve foyer divadla soutěžní kupón. Stačí na něj uvést Vaše jméno, kontakt a samozřejmě správnou odpověď na soutěžní otázku vztahující se k dané hře. Bude-li odpověď opravdu správná, automaticky se dostane do závěrečného slosování, ve kterém hned tři vylosování získají permanentku na 23. ročník Voskovcovy Sázavy. Slosování proběhne 27. října 2023, před závěrečným představením.

Vosk(n)oviny mají navíc pro své čtenáře připravenou velkou výhodu v podobě nápovědy k aktuální soutěžní otázce, nejinak tomu bude i dnes.

Nápověda k soutěžní otázce týkající se dnešního představení zní:
Pozorně sledujte dialogy staré matky a Johny Pateena Majky.

Správná odpověď na otázku z minulého týdne: *Varšava, Praha a Vídeň*
Do slosování postoupily odpovědi s minimálně 2 správně uvedenými městy.

... pozvánka na další představení

neděle 15. 10.: **Fridolín se hledá**

Pohadlo anebo Pohádkové kukadlo

Našli jsme ve skříni netopýra, jmenuje se Fridolín a něco hledá...

Hledá sám sebe, a u toho se někdy zapotí i člověk, natož netopýr.

pátek 20.10.: **Saturnin**

DS Vltavan, Týn nad Vltavou

Dospělé diváky zveme na známý příběh o svérázném sluhovi, který pro svého pána udělá cokoli, čímž mu – naštěstí – obrátí celý život vzhůru nohama. Nebude chybět ani dědeček či nesnesitelná teta Kateřina se svým synem Miloušem. Saturnin naštěstí umí s jiskřivým vtipem čelit všem nepříjemnostem či dokonce katastrofám.

scéna, pak se mi motají herci na jevišti, nikdo neví, kde co má stát... Dobře, řekněme poznávání nových lidí a sálů, kde mohu porovnávat jejich techniku s tou naší a cestování. Díky hraní v různých divadlech se podíváme po celé republice.

MCH: Zápor vidím třeba v tom, že člověk musí být pořád k dispozici. Někdy zase v zastaralé technice, kterou v divadle už bohužel máme. A ten třetí? Co by to tak mohlo být...? Nic mě nenapadá, nestačí dva?

Jaké tři vlastnosti by měl/neměl mít každý/žádný technik?

JM: Musí být komunikativní, technicky zdatný a schopný přizpůsobit se nenadálým situacím, tedy umět improvizovat.

MCH: Neměl by být nafoukaný, takové to: „Já jsem tu nejlepší!“ Nesmí být nekomunikativní a neznalý. Musí být fundovaný.

Kterou jinou profesi bys chtěl/nechtěl vykonávat.

JM: Nejspíš kulisáka (*smích*).

MCH: Nechtěl bych dělat režiséra. Největší problém by mi dělal výběr hry. Pamatuji si, že najít hru, ve které by si zahráli všichni, nebylo nikdy jednoduché.

Jak to vidí děti...

Máca, 4.B, ZŠ Plaňany

VE ZPĚTNÉM ZRCÁTKU

Rádobydivadlo Klapý je spolek divadelníků z mnoha míst v ČR. Při vzniku roku 1986 byli tři herci a jeden režisér, dnes jádro spolku čítá přes třicet členů. Jedná se o úspěšný soubor, který se zúčastnil mnoha přehlídek v ČR i zahraničí (jen na Jiráskově Hronovu byl 18x).

Jacobowski a Stjerbinski je příběh inspirovaný autobiografickými zážitky samotného autora, s množstvím židovských anekdot. Měli jsme možnost vidět road-play se silně humanistickým posláním - o lásce, hrdinství a přátelství, kdy se polský žid Jacobowski, plukovník Stjerbinski, jeho sluha a krásná excentrická Francouzka Mariana ocitají na společném útěku před nacistickou okupací.

Rozhovor s Ladislavem Valešem, zakladatelem Rádobydivadla, principálem souboru a představitelem role Jacobowského

Jak jste se dostal k divadlu?

K divadlu jsem se dostal dost pozdě, musím říct. Když vidím mého syna, kterému je patnáct let a dnes hrál po šestašedesáté, tiše mu závidím. K tomu opravdovému divadlu jsem se dostal ve třiatřiceti letech, a to ještě náhodou. Jinak bych možná dneska dělal trenéra fotbalové reprezentace (*smích*). Moje první žena pracovala s dámou, která hrála v libochovickém souboru. Potřebovali obsadit roli takového velmi nepříjemného člověka. Nejdřív jsem byl režirován, ale když jsem zjistil, že bych to dělal jinak, tak jsem si tamní soubor podmanil a začal se divadlu věnovat jako režisér.

Ta změna z herce na režiséra přišla rychle?

Ano, přišla rychle, protože v libochovickém souboru se dělalo divadlo takovým klasickým staromilským způsobem. A také se hráli hrozná věci, to byla 80. léta. Pamatuji si, že jsem byl obsazený do hry Báječní milenci potřebují čas, což byly dvě povídky, jedna horší, než druhá - omlouvám se panu Stieberovi (*autor; pozn. red.*). Řekl jsem lidem, jestli by nešli se mnou, vzali jsme Generální záznak od Vladimíra Párala a udělali jsme revoltu. No, diváci byli zhrzení, protože to byla strašná moderna. V Libochovicích běžela divácká soutěž, sčítaly se hlasy a procentuálně se dělily a představte si, my jsme udělali rekord, mínus 263 (*smích*). Nicméně nás to stejně nabudilo a pokračovali jsme dál. Udělali jsme Ostře sledované vlaky a pak mě vyhodili. Tím pádem došlo k založení souboru Rádobydivadlo.

Doplňoval jste si režiséřské vzdělání?

Hned v prvopočátku, když jsem s režii začal. V Hronově tenkrát běžela škola režisérů, kde byli úžasní profesoři. Absolvoval jsem tři ročníky. Byla to tenkrát divoká léta, do ranních hodin se pilo

a diskutovalo, pak se šlo od devíti do lavic, pak na představení a zase do hospody... bylo to hrozný, ale rád na to vzpomínám (*smích*).

Režisérem tohoto představení je Jaroslav Kodeš, proč ne Vy?

U nás to máme tak, že herci, který je v nějakém zenitu, je věnována hra. Tentokrát „to padlo“ na Pavla Macáka, který hraje Stjerbinského. Původně jsem pro něj měl hru jinou, ale Jarda usoudil, že by to nebylo ono a s Petrou Kohutovou vybrali tuhle. Přečetl jsem si ji a řekl: „Ježišmarjá, a kdo bude hrát toho Jacobowského?“ A oni: „To budeš dělat ty.“ Tak jsme usoudili, že když ve hře budu hrát, nemůžu ji v žádném případě režirovat. Většinou se snažím nehrát, když režírují. To už opravdu musí být nezbytné.

Kterou divadelní profesi byste nechtěl vykonávat?

Určitě bych nechtěl dělat techniku, v žádném případě, protože to by dopadlo katastrofálně. Nechtěl bych dělat ani nápovědu, určitě bych ji dělal špatně (*smích*).

Rozhovor s Lenkou Svobodovou Šťastnou, představitelkou role Mariany, též Zpěvačky

Jak jste se Vy dostala k divadlu, potažmo k souboru?

To jde ruku v ruce, bylo to v roce 1996, už je to také pár let. Byla jsem se tehdy podívat na představení Za oponou, kde mě našla Evička Andělová a zeptala se, jestli bych nechtěla hrát v pohádce. Tak jsme hráli Fimfárum, kterým jsem v necelých 14 letech začala s divadlem.

Jak velkou součástí Vašeho života divadlo je?

Úplně největší. Je to moje druhá rodina, můj život. Vůbec si nedokážu představit život bez divadla.

Máte vysněnou roli?

Nemám, beru všechno, s čím přijde Láďa nebo Jarďa (*Ladislav Valeš a Jaroslav Kodeš; pozn. red.*). Jsou to pro mě takoví guru, že s čímkoliv přijdou, já do toho jdu všemi deseti a jsem šťastná a vděčná.

Ve hře, kterou jsme měli možnost vidět, jste jedinou zpěvačkou. Jaké hudební zkušenosti máte?

Žádné (*smích*). Zpěv jsem nestudovala, ale jsem učitelkou prvního stupně, což už je tak trochu předurčující. Mám za sebou nějaký dětský sbor, i na fakultě jsem byla členkou sboru, ale jinak nemám zkušenosti žádné. Ono je to samozřejmě vidět, že nejsem vystudovaná zpěvačka (*smích*).

Čili máte blíže k herectví než k hudbě.

Rozhodně. Ta kombinace je moc fajn, je příjemná, ale rozhodně mám blíže k divadlu.

Co Vás na herectví přitahuje?

Možnost být někým úplně jiným. Zapomenout na všechno, co máte doma, co vás bolí nebo trápí, co vám nejde... jakmile jste na jevišti, tak jste někdo jiný, a to je velmi osvobozující. A ty lidi, které máme v divadle! Zbožňuji úplně všechny.

Míváte trému?

Ne (*smích*). Samozřejmě třeba před premiérou mívám takové to svrbění v žaludku, ale nijak zvlášť trémou netrpím. Jako vystudovaná učitelka si nemůžu dovolit být nervózní z diváků a z toho, že mě někdo poslouchá nebo na mě kouká.

Jakou jinou divadelní profesi byste chtěla vykonávat?

Asi bych zkusila všechny. Svého času jsem s Pavlem Hurychem dělala i do techniky, to mě také bavilo. Režie by mě asi bavila, inspie by mě bavila určitě, protože mám velmi ráda věci pod kontrolou (*smích*). Nejspíš bych nedokázala dělat kostymérku a vlásenkářku.

Jak to vidí porota...

Václav Veselý

Je málo představení, která mě dokáží přikovat do sedadla v hledišti a udržet mě v pozornosti až do úplného závěru. Tohle bylo jedním z nich a myslím, že ve mně ještě dlouho zůstane... Ačkoli by se mohlo zdát, že šlo o příběh z dávné minulosti, podobnosti s děním v současné době byly markantní. Z některých situací, které jsem na jevišti viděl, mi běhal mráz po zádech.

Kristýna Urbanová

Představení se mi velmi líbilo! Ani jsem nedutala... vše jsem sledovala se zatajeným dechem. Velmi se mi líbila hudba, světla, všechny herecké výkony, obzvláště Jacobowského. Děj byl velmi těžký, ještě jsem z příběhu celá špatná, ale právě to ukazuje, jak bylo představení dobré. Vtáhlo mě.

Jak to vidí divadelníci...

-Bylo to jedno z nejhezčích představení, které jsem viděl. Po všech stránkách. Pocit z představení byl živější a reálnější díky úžasným hereckým výkonům.

-Bylo to dramatické, příběh jsem prožíval až jsem měl husí kůži. Chyběly mi ale sborové zpěvy.

-Lidé čekali úsměvné představení, ale dostali vážnou věc. A ta byla dokonalá! I když mám raději komedie, opravdu se mi to líbilo.

-Závěrečná píseň *Non, Je ne regrette rien* byla dokonalou tečkou za skvěle zvládnutým představením.

Výsledky hlasování

líbilo	36
líbilo s výhradami	0
nelíbilo	0

Vaše ohlasy na novinky, obsah přehlídkových listů nebo shlédnutá představení uvítáme na tradiční e-mailové adrese vosknoviny@seznam.cz.